Statsforvalteren i Innlandet

Vår dato: 27.08.2026
Vår ref: 2026/8005
Deres dato:
Deres ref:

BANE NOR EIENDOM AS
Postboks 9026 Grønland
0133 OSLO
Att.Jon Christian Simenstad

Saksbehandler, innvalgstelefon
Merethe Kleiven, 61266083

Inspeksjonsrapport etter tilsyn med Hamar strandsone , Bane NOR Eiendom AS, kontrollnr. 2026.175.I.SFIN

Denne rapporten omhandler forhold som ble avdekket under tilsyn ved Bane NOR Eiendom AS (org.nr. 820830172) sitt prosjekt Hamar strandsone. Tilsynet ble gjennomført 19. august 2026.

Rapporten består av følgende deler:
- Del 1: Resultatet av tilsynet
- Del 2: Statsforvalterens vurdering og begrunnelse
- Del 3: Informasjon om tilsynet
- Del 4: Annen informasjon

Del 1. Resultater fra tilsynet

Denne delen gir en oversikt over resultatet av tilsynet og hva dere må gjøre til gitte frister. Nærmere beskrivelse er gitt i del 2.

Statsforvalteren avdekket avvik som dere må rette snarest

Statsforvalteren avdekket følgende avvik under tilsynet:
- Avvik 1: Internkontrollen er mangelfull
- Avvik 2: Manglende resipientovervåkning

Avvik er manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Bane NOR Eiendom AS må snarest rette opp avvikene. Dere må sende Statsforvalteren en skriftlig tilbakemelding som viser hvordan avvik er rettet innen **1. oktober**.

Dere må betale gebyr
Bane NOR Eiendom AS må betale et gebyr på 43 100 kr for tilsynet.

Vi ber om tilbakemelding fra dere på epost
Vi ber om at dere sender all skriftlig tilbakemelding til sfinpost@Statsforvalteren.no ved Merethe Kleiven. Merk svaret med saksnummer 2026/8005 og tilsynsnummer 2026.175.I.SFIN.

Del 2. Statsforvalterens vurderinger og begrunnelse

Avvik 1: Internkontrollen er mangelfull
Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) § 4, § 5 andre ledd punkt 6, 7
- Tillatelse etter forurensingsloven (2025.0027.T) pkt. 2.9, 2.9.1 og 2.9.2

Beskrivelse av krav
Det framgår av vilkår 2.9 i tillatelsen at dere plikter å etablere internkontroll i henhold til internkontrollforskriften. Videre fremgår det av vilkår 2.9.1 at det skal gjennomføres en miljørisikovurdering. Dette er også et krav i internkontrollforskriften § 5 punkt 6 der det framgår at dere plikter å kartlegge farer og problemer og på denne bakgrunn vurdere risiko, samt utarbeide tilhørende planer og tiltak for å redusere risikoforholdene. Videre framgår det av vilkår 2.9.2 og internkontrollforskriften 7 at dere plikter å iverksette rutiner for å avdekke, rette opp og forebygge overtredelser av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering
Både dere som byggherre og entreprenør bruker et felles prosjektstyringsverktøy. Dette fungerer som et internkontrollsystem for prosjektet Hamar strandsone. Hamar strandsone er et prosjekt som både involverer mye anleggsvirksomhet på land og utfylling i vann, og er regulert gjennom flere tillatelser fra ulike myndigheter. Internkontrollen er ikke dekkende for ytre miljø relatert til utfyllingsaktiviteten som det er gitt tillatelse til gjennom tillatelse etter forurensingsloven. Under vil vi ta for oss de punktene i internkontrollen vi mener det er viktig dere får på plass før utfyllingsarbeidet starter opp igjen i september/oktober.

1. Miljørisikovurdering: Dere kunne ikke vise til en miljørisikovurdering knyttet til ytre miljø av utfyllingsarbeidet som er regulert gjennom tillatelse etter forurensingsloven. En slik miljørisikovurdering er grunnlaget for å iverksette nødvendige risikoreduserende tiltak og tydeliggjøre hvilke arbeidsinstrukser/rutiner som er nødvendig å utarbeide.
2. Rutiner: Dere kunne ikke vise til skriftlige rutiner knyttet til f.eks. avvikshåndtering, instruks for hvordan utfyllingsarbeidet skal gjennomføres for å redusere støy og partikkelspredning (listen er ikke uttømmende).
3. Avvikshåndtering: Det var registrert avvik på ytre miljø om man ser Hamar strandsone-prosjektet under ett. Men, det var enn så lenge ikke registrert noen avvik på ytre miljø for arbeidet regulert gjennom tillatelsen til utfylling i Mjøsa. Det framstår som at de har et system for registrering av avvik, men at det systematiske arbeidet med å bruke avvik aktivt i

et forbedringsarbeid for å avdekke, rette opp og framfor alt forebygge overtredelser ikke er til stede.

Avvik 2: Manglende resipientovervåkning

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

- Tillatelse etter forurensingsloven (2025.0027.T) pkt. 3.3

Beskrivelse av krav

Om mulig, jf. behov for dispensasjon fra verneforskriften, skal det gjennomføres en resipientovervåkning. Den kan med fordel samordnes med andre resipientovervåkningsprogrammer i Åkersvika for å minimere ferdsel innenfor reservatgrensen. Overvåkningen bør gjennomføres både før, under og etter tiltaksgjennomføringen. Det skal utarbeides et overvåkningsprogram før arbeidet startes.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Som det fremgår av vilkåret skal dere, gjennomføre en resipientovervåkning, og det skal utarbeides et overvåkningsprogram. Dere kunne under tilsynet ikke fremvise noe overvåkningsprogram eller resultater av ev. overvåkning.

Det framgår også av vedtaksbrevet at vi ikke forventer at utfyllingstiltaket i Hamar strandsone alene skal føre til negative påvirkninger på vannforekomsten eller verneverdiene. Men, fordi Hamar strandsone var ett av flere prosjekter som var tiltenkt oppstart samtidig eller overlappende ble det gitt vilkår om resipientovervåkning på grunn av usikkerheten knyttet til den samlede belastningen på verneområdet og resipienten. Det ble oppfordret til samarbeid. Etter dette vedtaket har det vist seg at de andre prosjektene, i hovedsak Espern og jernbaneutbyggingen over Åkersvika har blitt utsatt. Sammenfall i tid for disse prosjektene har derfor bortfalt og kanskje også behovet for en resipientovervåkning og overvåkning av verneverdiene. Men, så lenge dere ikke har søkt og fått innvilget en endring av vilkår 3.3 om resipientovervåkning er det en forventning om at vilkårene i tillatelsen overholdes.

Vedtak om gebyr

Statsforvalteren vedtar at Bane NOR Eiendom AS må betale et gebyr på 43 100 kr for tilsynet. Dette tilsvarer sats 2 for tilsyn av inntil en dags varighet og er gitt på bakgrunn av medgått og forventet ressursbruk. Vedtaket er gitt med hjemmel i forurensningsforskriften § 39-7. Dere vil få tilsendt en faktura fra Miljødirektoratet for innbetaling til statskassen.

Statsforvalteren er pålagt å ta gebyr for tilsyn på forurensningsområdet. Gebyret skal dekke kostnader med forberedelser, gjennomføring og oppfølging av kontrollen. Vi viser til varsel om gebyr 3. juli 2026, korrigert varsel 25. august 2026 og til forurensningsforskriftens kapittel 39 for ytterligere informasjon om innkreving av gebyr til statskassen.

Dere har rett til å klage

Dere har rett til å klage på vedtaket. Retten til å klage er gitt i forvaltningsloven kap. VI. En klage bør være skriftlig begrunnet og må sendes til Statsforvalteren innen tre uker etter at dere mottok dette brevet. En eventuell klage vil ikke få oppsettende virkning, og gebyret som er fastsatt ovenfor må betales inn. Dersom vi tar klagen til følge, vil for mye innbetalt beløp bli refundert.

Del 3. Informasjon om tilsynet

Gjennomføring av tilsynet
Tilsynet er gjennomført for å kontrollere om gjeldende krav fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven overholdes. Vår hjemmel til å føre tilsyn er forurensningsloven § 48. Rapporten gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av Bane NOR Eiendom AS sitt miljøarbeid eller miljøstatus.

Tilsynet er en del av Statsforvalterens risikobaserte tilsyn.

Fra Statsforvalteren deltok
- Merethe Kleiven
- Yuliia Malikova
- Anders Moen

Fra Bane NOR Eiendom AS deltok:
- Jon Chr. Simenstad, Bane NOR Eiendom AS
- Jostein Nørbech, Bane NOR Eiendom AS, innleid prosjektleder fra Prodecon
- Eirik Kruke, Bane NOR Eiendom AS, innleid byggeleder fra Sweco

Observatører fra Hamar kommune:
- Rikke Erstad Småkasin
- Ragnhild Skogsrud

Anlegg kontrollert
Følgende anlegg tilhørende Bane NOR Eiendom AS ble kontrollert under tilsynet:
- Hamar strandsone

Tema kontrollert
Temaene som ble kontrollert var i hovedsak knyttet til vilkår i tillatelsen samt internkontroll.

Regelverk
Tilsynet omfattet følgende regelverk:
- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) med underliggende forskrifter
- Forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften)
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)

Fremlagt dokumentasjon
Fremlagt dokumentasjon som ble benyttet for å verifisere faktiske forhold under tilsynet:

- Beredskapsplan ved akutte hendelser inkl. varslingsrutiner
- Teknisk beskrivelse siltgardiner
- Sikker jobb analyse – jobbinstruks – utfyllingsarbeid
- Interaxo

Del 4. Annen informasjon

Dere har anledning til å kommentere på rapporten
Dere har anledning til å kommentere på faktiske feil i denne rapporten. Eventuelle kommentarer må sendes Statsforvalteren innen to uker etter at rapporten er mottatt.

Rapporten vil være offentlig tilgjengelig
Denne rapporten er tilgjengelig for offentligheten via Statsforvalterens postjournal på einnsyn.no, i tråd med offentlighetsloven.

Med hilsen

Tore Pedersen (e.f.)
avdelingsdirektør

Merethe Kleiven
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

HAMAR KOMMUNE	Postboks 4063	2306	HAMAR